

Duhovna dimenzija odnosov v procesu umiranja

✉ Marija Cehner

V Hospicu se srečamo s skrivnostjo življenja, vstopamo v globino spremljanja, srečujemo se z neodgovorljivimi vprašanji, stopamo na pot neznanega. Kako se tega naučiti? Kako pridobiti te veščine?

VHospicu knjigo Monike Müller koristno uporabljamo v izobraževanju prostovoljcev. Priprava prostovoljcev je nujna in pomembna, tudi duhovnost je pogosta tema na teh izobraževanjih in na supervizijah.

Začetno 44-urno usposabljanje kandidatov, ki želijo postati prostovoljci v hospicu, omogoča spoznavanje filozofije hospica in osnovnih smernic bodočega dela. Cilj, ki ga želimo doseči v tem programu, je spoznanje, da pri spremljanju vstopamo v različne odnose v procesu umiranja, ki se dotikajo nas, umirajočih in njihovih bližnjih. Srečamo se s skrivnostjo življenja, posegamo v globino spremljanja, srečujemo se z neodgovorljivimi vprašanji, stopamo na pot neznanega. Kako se tega naučiti? Kako pridobiti te veščine? Vsebine, ki so namenjene temu, se dotikajo lastnega odnosa do umiranja, smrti in žalovanja z izkustvenimi vajami, ki pomagajo spoznavati in razumevati proces umiranja; spregovorimo o konfliktih, ki lahko ob tem nastajajo; načinu komuniciranja; postavljanju meja in zaznavanju bližine; o procesu žalovanja; o tem, kako se družina sooča s poslavljanjem; govora je o dimenzijah bolečine in vlogi prostovoljca. Ena od tem je namenjena tudi duhovnosti, ki poveže v celoto vse prej naštete vsebine. Duhovnost se dotika vsakega dejanja v teh odnosih. Prisotna je v nešteti različicah. Vsega

tega se seveda ni mogoče naučiti, ker je vsako spremljanje posebno srečanje in novo učenje. In prav to je osnovni cilj usposabljanja. Sprejeti zavedanje te različnosti, stopiti iz lastnih izkušenj in biti opora potrebam na poti, ki se nakažejo tisti trenutek. Ne učiti, ne soditi, ampak biti enostavno prisoten. Ostati tudi ob srečanju s trpljenjem, strahom, z nemočjo. Ob vsem tem se čuti globina spremljanja, s katero smo prostovoljci obdarjeni, ko začutimo bližino ljudi, ki so nas sprejeli kot sopotnike na delu svoje življenjske poti.

Monika Müller pravi: "Pogosto se postavlja vprašanje, ali verujoči lažje umrejo kot drugi. Odgovor je ja in tudi nasprotno. Zgodi se, da ljudi ob veliki krizi ali izkušnji trpljenja vera podpira, da v njej najdejo podporo in upanje; prav tako pa se tudi zgodi, da jo prej globoko verni v takšni situaciji izgubijo, z njo ne najdejo več stika in obupajo.

Pri spremljanju umirajočih in žalujočih običajno razmišljamo o duhovnosti ob vprašanih *Od kod? Kam? Zakaj?* To so velika vprašanja za umirajočega, svojce, prijatelje in tudi za nas, spremljevalce.

Duhovnost je pogosta tema na izobraževanjih v hospicu, na supervizijah ...

Vsi se ob zaključkih poenotimo, da ima človek na koncu svoje življenjske poti pravico živeti in tematizirati svojo religijo in svetovni nazor in ne smemo biti 'misijonarji' za nekaj drugega." To je nekaj misli iz knjige Monike Müller, ki svoja razmišljanja podaja ob številnih primerih iz življenja.

Le malo kje se lahko v pisni obliki tako dobro soočamo z duhovno dimenzijo odnosov, v katere stopamo v procesih umiranja.

Ob tem, ko pišem ta sestavek, sem ravno zaključila spremljanje umirajočega. Znova se mi je potrdila resnica,

da je vsako spremljanje nova izkušnja, nova lekcija na poti učenja. Ob vsem dogajanju, tudi najbolj vsakdanjem, je prisotna duhovna globina. Le začutiti jo je treba. In potem te ta usmerja v dejanjih, pomaga pri odločitvah. Ob koncu pa ostaja hvaležnost, da si smel biti prisoten ob tem zadnjem svetem trenutku.

Gospod se je poslovil tam, kjer si je želel, doma ob svojih najdražjih. Tudi ob pomoči hospica, ki je dajal družini občutek varnosti, ob nastalih spremembah pa podporo, da se je počasi izgubljal strah, kako bo ob koncu, in rastel pogum za slovo in izpušcanje. ■

Opomba

Müller, Monika (2004): *Dem Sterben Leben. Die Begleitung Sterbender und Trauernder Menschen als spiritueller Weg*. München: Random House GmbH. Povzete misli in zgodbe iz te knjige smo v Slovenskem društvu hospic izdali v priročniku *Živeti do konca, duhovna pot spremljanja umirajočih in žalujočih*.